

**GRAAD 12
REKENINGKUNDE
MODEL 2008**

NAAM VAN LEERDER: _____

ANTWOORDEBOEK

VRAAG	MAKS.	DEELPUNTE	FINALE PUNTE
1	25		
2	30		
3	70		
4	70		
5	75		
6	30		
	300		

Hierdie antwoordeboek bestaan uit 20 bladsye.

VRAAG 1

1.1	<p>Verduidelik kortliks: Wat jy onder die term <i>interne beheer</i> verstaan</p> <p>Waarom dit belangrik is interne beheer in 'n besigheid toe te pas</p> <p>Waarom rekonsiliasiestate belangrik is vir interne beheer</p>	<input type="text"/> <input type="text"/>
1.2	<p>Het hierdie besigheid 'n gunstige banksaldo of 'n oortrokke bankrekening volgens die bankstaat? Gee 'n rede vir jou keuse.</p>	<input type="text"/> <input type="text"/>
1.3	<p>Bereken die banksaldo in die Grootboek van Soweto Stationers op 29 Februarie 2008.</p> <p>Is die saldo gunstig of ongunstig?</p>	<input type="text"/> <input type="text"/>

1.4	Noem VIER stappe wat jy sal volg wanneer 'n Bankversoeningstaat voorberei word.	<input type="text"/> 4
1.5	Wanneer die finansiële state van Soweto Stationers aan die einde van Februarie 2008 opgestel word, watter bedrag sal jy onder Kontant en Kontantekwivalente op die Balansstaat weergee?	<input type="text"/> 2
1.6	Bereken die korrekte bedrag wat deur Soweto Stationers aan Ace Groothandelaars verskuldig is.	<input type="text"/> 4
1.7	Verduidelik kortliks watter stappe gedoen moet word oor die verskil van R1 900 in Voorbeeld C.	<input type="text"/> 3

PUNTE
<input type="text"/>
25

VRAAG 2**GEVRA:**

2.1	Verduidelik die verskil tussen die periodieke en die deurlopende voorraadstelsels. Verduidelik ook die voordeel van elke stelsel.	<input type="text"/> 4
2.2	Bereken die totale getal mikrogolfoonde wat gedurende die jaar verkoop is.	<input type="text"/> 3
2.3	Bereken die totale getal mikrogolfoonde voorhande op 29 Februarie 2008.	<input type="text"/> 3

2.4	2.4.1 Bereken die eindvoorraad deur van die EIEU- metode gebruik te maak.	<input type="text"/> 3
	2.4.2 Bereken die bruto wins vir die jaar geëindig 29 Februarie 2008 deur van die EIEU-voorraadwaardasimetode gebruik te maak. Jy kan die Handelsrekening opstel om hierdie syfer te bereken.	<input type="text"/> 5
2.5	2.5.1 Bereken die waarde van die eindvoorraad deur van die geweegdegemiddeldewaardasimetode op 29 Februarie 2008 gebruik te maak.	<input type="text"/> 5

	<p>2.5.2 Bereken die bruto wins vir die jaar geëindig 29 Februarie 2008 deur van die geweegegemiddeldewaardasiemetode gebruik te maak. Jy kan die handelsrekening opstel om hierdie syfer te bereken.</p>
--	--

3

	<p>2.6 Sal dit, na jou mening, eties van mnr. Crooke wees om die voorraadwaardasiemetode te verander? Gee EEN rede vir jou antwoord.</p>
--	---

4

PUNTE
30

VRAAG 3**MAHALA BAGS
PRODUKSIEKOSTESTAAT VIR DIE JAAR GEËINDIG 29 FEBRUARIE 2008**

	Nota	
DIREKTE KOSTE		
Direkte materiaalkoste	1	
Direkte arbeidskoste	2	
FABRIEKSBOKOSTE	3	
Totale koste van produksie		
Plus: Goedere in bewerking aan begin van jaar		
Min: Goedere in bewerking aan einde van jaar		
Koste van produksie van voltooide goedere		

9

NOTA 1: DIREKTE MATERIAALKOSTE

9

3.2.1	Verduidelik wat met die volgende bedoel word en gee 'n voorbeeld van elk: <ul style="list-style-type: none">• Vaste koste • Veranderlike koste	<table border="1"><tr><td> </td></tr><tr><td>4</td></tr></table>		4
4				
3.2.2	Bereken die volgende eenheidskoste vir 2008: <ul style="list-style-type: none">• Direkte materiaalkoste per eenheid • Fabrieksbokoste per eenheid • Totale veranderlike koste per eenheid	<table border="1"><tr><td> </td></tr><tr><td>7</td></tr></table>		7
7				
3.2.3	Bereken die totale pare stewels wat die onderneming moet produseer om gelyk te breek (dit wil se om nie 'n wins of 'n verlies te maak nie). Gebruik die 2008-syfers in jou berekening.	<table border="1"><tr><td> </td></tr><tr><td>9</td></tr></table>		9
9				

3.2.4 Jy is versoek om 'n verslag op te stel om die probleem van deurlopende verliese op te los. Noem die punte wat jy in hierdie verslag sal insluit onder die volgende opskrifte (haal syfers uit die inligting aan om jou mening te ondersteun):

- Die kostes wat beter gekontroleer moet word
- Of die prys van die stowwe verhoog moet word al dan nie
- Of die onderneming in 'n posisie sal wees om die gelykbreekpunt die volgende jaar te bereik

12

PUNTE
70

VRAAG 4

4.1 FATTI SE SUPERMARK BEPERK
KONTANTVLOEISTAAT VIR DIE JAAR GEËINDIG 30 JUNIE 2008

	Notas	R '000
Kontantvloei uit bedryfsaktiwiteite		
Kontant uit bedrywighede voortgebring		214 400
Rente betaal		(12 000)
Inkomstebelasting betaal		(37 820)
Kontantvloei uit beleggingsaktiwiteite		
Aankoop van vaste bates		
Opbrengs uit verkoop van vaste bates		160 000
Verhoging in beleggings		(40 000)
Kontantvloei uit finansieringsaktiwiteite		
Lenings terugbetaal		(200 000)
Netto verandering in kontant en kontantekwivalente		
Kontant en kontantekwivalente aan begin van jaar		11 000
Kontant en kontantekwivalente aan einde van jaar		

4.2 BEREKEN DIE VOLGENDE FINANSËLE AANWYSERS VIR 2008

BEWERKINGS	ANTWOORD
% bedryfswins op verkope	
% opbrengs op gemiddelde aandeelhoudersbelang (na belasting)	
Netto batewaarde per aandeel	
Verdienste per aandeel	
Vorraadomsetsnelheid	

4.3	4.3.1 Is die werkgewers regverdig behandel of nie? Verduidelik kortliks. Noem TWEE punte om jou antwoord te staaf deur syfers uit die finansiële state of die finansiële aanwysers aan te haal.	<input type="text"/> 6
	4.3.2 Watter raad sal jy aan die direkteure gee om hierdie probleem op te los?	<input type="text"/> 3
4.4	Het die maatskappy sy bedryfskapitaal goed beheer en is die maatskappy likied? Verduidelik kortliks deur syfers uit die finansiële state of die finansiële aanwysers aan te haal.	<input type="text"/> 7

4.5 BRIEF AAN DIE HOOF UITVOERENDE BEAMPTTE

Die Hoof Uitvoerende Beampte
Fatti se Supermark Bpk.
Posbus 1000
Kaapstad

30 November 2008

Geagte Meneer

GELUKWENSING

Ek wens u geluk met die opbrengs, verdienste, dividende en aandeelprys wat die maatskappy hierdie jaar bereik het. As aandeelhouer is ek natuurlik baie tevrede met hierdie prestasie. My spesifieke kommentaar is soos volg:

Opbrengs:**Verdienste en dividende per aandeel:****Aandeelprys:****Moontlike areas vir toekomstige verbetering:**

Dankie vir u volgehoue harde werk. Ek sal vir u stem by die AJV.

Die uwe

	PUNTE
18	70

VRAAG 5**5.1.1 KAMBULO BPK.
BALANSSTAAT OP 30 JUNIE 2008**

BATES		
Nie-bedryfsbates		
Bedryfsbates		
TOTALE BATES		
EKWITEIT EN LASTE		
Gewone aandeelhouersbelang		
Nie-bedryfslaste		
Bedryfslaste		
TOTALE EKWITEIT EN LASTE		

35

5.1.2	Wat is die minimum aantal nuwe aandele wat Joan Kambo moet koop om die beheer van die maatskappy te behou?	<input type="text"/> 5
5.1.3	Wat moet Joan Kambo as HUB van Kambulo Bpk. doen alvorens sy die nuwe aandele kan koop? Verduidelik kortliks deur TWEE punte te verskaf.	<input type="text"/> 4
5.2.1	(a) Waarom is hierdie ouditeursverslag aan die aandeelhouers gerig?	<input type="text"/> 3
	(b) Wat beteken die verwysing na GR (SA)?	<input type="text"/> 2

	<p>(c) Verduidelik kortliks hoe die firma Trew & Frank tot die mening wat hulle in die verslag huldig, gekom het. Gee TWEE punte.</p>	<input type="text"/> <input type="text"/> 4
	<p>(d) Behoort die aandeelhouders tevrede te wees met dié verslag? Verduidelik.</p>	<input type="text"/> <input type="text"/> 3
	<p>(e) Watter stappe sal deur professionele liggame soos die SAIGR gedoen word indien Trew & Frank aangekla sou word van nalatigheid met die uitreiking van hierdie mening? Watter gevolge kan dit vir Trew & Frank inhou?</p>	<input type="text"/> <input type="text"/> 4
5.2.2	<p>(a) Is YB Goode regverdig deur die regter en die maatskappy Felon Bpk. behandel? Verduidelik kortliks.</p>	<input type="text"/> <input type="text"/> 4

	<p>(b) Indien jy 'n groot aandeelhouer in Felon Bpk. was, na watter persoonlikheidseienskappe sou jy oplet met die aanstelling van 'n HUB en ander direkteure om soortgelyke probleme in die toekoms te voorkom? Gee TWEE punte.</p>	<table border="1"> <tr><td> </td></tr> <tr><td>4</td></tr> </table>		4
4				

<p>5.2.3</p>	<p>(a) Gee 'n voorbeeld van 'n maatskappy wat aan hierdie vereiste van die King Kode voldoen het. Verduidelik kortliks die bydrae wat die maatskappy tot die gemeenskap lewer.</p>	<table border="1"> <tr><td> </td></tr> <tr><td>3</td></tr> </table>		3
3				

	<p>(b) Jy het 'n opmerking gehoor dat maatskappye hoofsaaklik moet omsien na die belange van die aandeelhouers en nie na die belange van die breër gemeenskap nie. Verduidelik waarom hierdie siening nie vandag ondersteun sal word nie.</p>	<table border="1"> <tr><td> </td></tr> <tr><td>4</td></tr> </table>		4
4				

PUNTE
75

VRAAG 6

6.1	Wat word bedoel met <i>belasting op toegevoegde waarde</i> en teen watter koers word BTW bereken?	2
6.2	<p>Bereken die volgende:</p> <p>6.2.1 Die BTW-uitsetbedrag van die KOJ</p> <p>6.2.2 Die BTW-insetbedrag van die KBJ</p> <p>6.2.3 Die BTW-uitsetbedrag van die DJ</p>	8

6.3	Dui vir Ivy aan hoe die BTW-totale van die volgende joernale na die Algemene Grootboek oorgeboek moet word. Sommige van die besonderhede is reeds vir jou voltooi.			
	Joernaal	Debiet	Krediet	Bedrag
	KOJ	Bank	?	?
	KBJ	?	?	?
	DJ	?	?	?
	DAJ	BTW-uitset/-kontrole	Debiteurekontrole	R6 930
	KJ	BTW-inset/-kontrole	Krediteurekontrole	R58 170
	KAJ	Krediteurekontrole	BTW-inset/-kontrole	R7 210
	AJ	?	?	R1 260
	AJ	?	?	R560

12

6.4	Bereken die bedrag BTW wat aan SAID oorbetaal moet word met betrekking tot Augustus 2008.	<table border="1"><tr><td> </td></tr><tr><td>4</td></tr></table>		4
4				
6.5	Ivy het nie genoeg geld in haar bankrekening om die BTW aan SAID te betaal nie. Die banksaldo is tans ongeveer R50 000 oortrokke. Watter raad sal jy aan haar gee om: <ul style="list-style-type: none">• Die probleem nou op te los • Die probleem in die toekoms op te los	<table border="1"><tr><td> </td></tr><tr><td>4</td></tr></table>		4
4				

PUNTE
30